

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 14/ 27. julij 2021

HURA ZA ZAKLJUČENE PROJEKTE, ČESTITKE ZMAGOVALCEM!

Mesec julij je dobil ime po Juliju Cezarju, rimskem politiku, zgodovinarju, vojskovodji in strategu, ki je imel pomembno vlogo v zgodovini. Njegova velika osebnostna prednost je bila, da ni bil neučakan in da je imel pred seboj vedno jasen cilj, za katerega je po vseh svojih močeh delal iz dneva v dan.

Iz dneva v dan in vztrajno delujemo tudi v programu Ekošola, pri čemer imate koordinatorji in mentorji - kot vedno poudarjamo - bistveno vlogo. Z vašo zavzetostjo, potrpežljivostjo in obenem jasnimi cilji učite mlade za odgovoren in pozitiven odnos do našega planeta ter jih spodbujate, da na svet gledajo skozi trajnostna očala in da pri tem prevzemajo aktivno vlogo.

Več kot 5.000 izvedenih aktivnosti v šolskem letu 2020/2021 dokazuje, da skozi bogato paleto aktivnosti oblikujemo predvsem dragoceno mrežo posameznikov, kjer štejejo vsak korak, vsaka pobuda in dejanje za bolj trajnostno prihodnost. Za opravljeno delo

– predloge, izdelke, prispevke, sodelovanje in ustvarjalnost - se zahvaljujemo vsem koordinatorjem, mentorjem, vodjem projektov in mladim.

Naj vas dosežki navdihujejo skozi poletje in tudi v naslednjem šolskem letu.

ZAKLJUČENI PROJEKTI, IZBRANI ZMAGOVALCI

V šolskem letu 2020/2021 smo zaradi epidemije COVID-19 podaljšali večino nagradnih natečajev in zaključkov projektov, zato smo zamaknili tudi izbor zmagovalcev nagradnih natečajev. Vabimo vas, da v nadaljevanju preberete, katere šole in mentorji so bili najbolj domiselni in aktivni.

O nagradah in njihovem prevzemu vas bomo obvestili konec avgusta.

Vsebina:

ZAKLJUČENI PROJEKTI:

Odpadkom dajemo novo življenje

2

Mlekastično! Izberem domače

3

Eko-paket

4

Ekobranje za ekoživljenje

5

*MVSE
Likovni natečaj za kreativne izdelke
LEAF
E-SPACE*

6

-

9

Odpadkom dajemo novo življenje: 250 izdelkov in predlogov

Katere odpadke lahko ločujemo? Kaj je snovni krog? Kaj pomeni, da damo odpadkom novo življenje? Otroci in mladi ste skozi projektne aktivnosti spoznali pomen ločenega zbiranja odpadkov ter krogotoke za odpadne materiale iz vsakodnevnega življenja, predvsem za plastiko, kovino in papir. V nagradnem natečaju projekta Odpadkom dajemo novo življenje je sodelovalo 77 ustanov z več kot 250 izdelki.

Učenci so z različnimi likovnimi tehnikami ustvarjali izdelke iz vsaj ene od izbranih vrst odpadne embalaže, najbolj pogosto iz plastike, papirj in karton ter kovine. Izdelali so okrasne lončke za rože, novoletne in velikonočne okraske, ogrlice, pasje igrače ter napisali ekopesmi in ekostripe. Eno od ekopesmi so zapeli in posneli. Nastalo je kar nekaj praktičnih izdelkov za vsakdanjo uporabo: vrečke za večkratno uporabo, podstavki za vročo posodo, ležišča za hišne ljubljence. Prav tako so naredili različne didaktične igre, na primer Ekošolarček, ne jezi se, ki je v priročnem kovčku, da jo lahko odnesemo s seboj na počitnice, in robota, s katerim se otroci v vrtcu učijo oblačiti in šteti.

Zmagovalci projekta Odpadkom dajemo novo življenje

Vrtci in prva triada OŠ	1. OŠ Toneta Pavčka 2. Vrtec Ciciban, Enota Žabice 3. OŠ Šmarje pri Jelšah, POŠ Sveti Štefan
Druga in tretja triada OŠ	1. OŠ Frana Lešnika-Vuka 2. OŠ Puconci, POŠ Mačkovci 3. OŠ Domžale
OŠ s PP	1. OŠ Glazija 2. II. OŠ Žalec 3. CUEV Strunjan
Srednje šole	1. GSŠRM Kamnik 2. SŠGT Celje 3. SŠ Zagorje
Zmagovalni videofilmi	1. CUDV Radovljica 2. OŠ Franceta Bevka Tolmin, PŠ s PP 3. OŠ Kozara Nova Gorica

V prvem letu v projektu MLEKASTIČNO! IZBEREM DOMAČE sodelovalo več kot 1.300 otrok

Kakšna je pot mleka od slovenske kmetije do mlečnih izdelkov na naših mizah in kdo sodeluje v njej? Kako smo v Sloveniji samooskrbni z mlekom? Kako na slovenskih kmetijah skrbijo za krave mlekarice? V projektu ste z mladimi raziskovali in ugotavljali pot mleka od kmetije do kozarca, spoznavali slovenske pridelovalce, raziskovali, od kod prihaja slovensko mleko, kako so organizirane slovenske kmetije, koliko mleka proizvedemo, katere mlečne izdelke poznate, kdo in kako jih proizvaja ter kdo pri tem sodeluje. Obiskali ste mnogo kmetij ter spoznali krave mlekarice, ki ste jih upodabljali v najrazličnejših tehnikah.

V nagradnem natečaju projekta je sodelovalo 81 izobraževalnih ustanov, 115 mentorjev ter 1368 otrok, učencev in dijakov, ki so ustvarili 178 različnih likovno-grafičnih in literarno-novinarskih del.

Nagrajenci po posameznih kategorijah nagradnega natečaja so objavljeni na spletni strani <https://ekosola.si/zakljucek-projekta-mlekastico-za-solsko-letu-20202021/>.

Svetovni dan mleka - resnično mlekastičen!

Pridružili ste se nam tudi ob svetovnem dnevu mleka ter ozaveščali o pomenu uživanja mleka kot viru beljakovin in energije ter njegovem vplivu na rast in razvoj otrok. Prispevke o obeležitvi svetovnega dne mleka smo prejeli iz 44 izobraževalnih ustanov. 20 od teh bomo nagradili s posebnimi 3D očali.

Posebno nagrado za izstopajočo šolsko ali lokalno kampanjo v povezavi s svetovnim dnevom mleka prejme: Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija, za najboljši primer dobre prakse pa Srednja trgovska šola Ljubljana.

Čestitke vsem nagrajencem!

13 let projekta Eko-paket: izbrani najboljši med 1250 kreativnimi izdelki

Eko-paket, eden najstarejših okoljskih ozaveševalnih projektov v Sloveniji, je namenjen izobraževanju o pravilnem ravnanju z odpadno embalažo za mleko in sokove (KEMS). Otroke in mlade spodbuja, da v vrtcu, šoli in doma spremljajo pot KEMS, raziskujejo pot reciklaže in ugotavljajo, kateri so novi, recikrirani izdelki iz KEMS. V letošnjem šolskem letu je v projektu sodelovalo 135 ustanov, ki so pripravile več kot 1250 izdelkov v različnih kategorijah. Med njimi so ekovlakec s sadikami paprike, maketa mobilnega vrtca s samooskrbo mleka, slovenske krave mlekarice, pašnik kravic, covid raketa, minioni, ekočasovna raketa - kukavica, mesto s prometnim sistemom, smetarski tovarnjak in še mnogo zanimivih izdelkov.

Zmagovalci projekta Eko-paket 2020/2021 po kategorijah:

VRTCI	1.	Vrtec Radovljica
	2.	Vrtec Pedenped Ljubljana
	3.	Vrtec Studenci, Enota Pekre
PRVA TRIADA OŠ	1.	OŠ Gustava Šiliha Velenje, PŠ Šentilj
	2.	OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, POŠ Žalna
	2.	OŠ Tabor I Maribor
DRUGA TRIADA OŠ	1.	OŠ Gorišnica
	2.	OŠ Vodice
	3.	OŠ Grad
TRETJA TRIADA OŠ in SŠ	1.	Biotehniški center Naklo
	2.	III. gimnazija Maribor
	3.	OŠ Martina Krpana
POSEBNA KATEGORIJA	1.	CUDV Radovljica
	2.	OŠ IV Murska Sobota

Tudi letos ste z mladimi prebrali veliko knjig z okoljsko in trajnostno tematiko in jih povezali z vsakdanjimi temami. Projekt je uspešno zaključilo 275 ustanov.

Nekateri ste se res izkazali in v sklopu projekta (na podlagi različnih pravljic, na primer: Kdo je napravil Vidku srajčico, Šivilja in škarjice, Veveriček posebne sorte in druge) izvedli daljše aktivnosti z zanimivimi vsebinami, v katere ste vključili lokalne gozdarje, čebelarje in druge, sodelovali pa so tudi starši, babice in dedki.

Natečaj je bil razdeljen na dva dela: dve starostni skupini sta ustvarjali likovne izdelke, drugi dve pa literarne. Pri poustvarjanju zgodbic je nastalo veliko zanimivih izdelkov, ki so nastajali predvsem iz odpadnih materialov. Svojo domišljijo in razmišljanje so v tretji triadi osnovne šole ter v srednji šoli prelili na papir in tako ustvarili čudovite pesmi in spise.

Nagrajene ustanove z mentorji:

Vrtec	Vrtec Pedenjped Novo mesto (Darja Rozman) Vrtec Studenci Maribor, Enota Radvanje (Nina Pučko) Zasebni vrtec Kobacaj (Saša Helbel Žižmund)
Osnovna šola	JVIZ OŠ Dobropolje (Anja Tekavčič) OŠ Pohorskega bataljona Oplotnica (Vida Javornik) OŠ Domžale (Mateja Podgoršek) OŠ Antona Aškerc Rimske Toplice (Špela Mišmaš) DOŠ Prosenjakovci (Mateja Hladen) OŠ Sveti Jurij Rogašovci (Nataša Rajšp)
SŠ	SŠ za gradbeništvo in varovanja okolja (Janja Čuvan)
OŠ s prilagojenim programom	CUDV Draga (Marjeta Hostnik) OŠ 27. julij Kamnik (Nataša Planko) OŠ Roje (Eva Hočevnar)

Nagrajene ustanove z mentorji likovnega natečaja:

Vrtec in prva triada OŠ	VVE Vojke Napokoj Moravče (Ana Gerčar) Vrtec Radovljica, Enota Brezje (Anita Podrekar, Aneta Varl) OŠ Kidričevo, Vrtec Kidričevo (Maja Kovač) OŠ Šturje Ajdovščina (Klavdija Jerončič) OŠ Draga Kobala Maribor (Vojko Vunderl, Milena Kocbek Krajnc) OŠ Štore (Tatjana Mravlak) OŠ Mladika (Urška Hlupič Voda) OŠ Puconci, POŠ Mačkovci
Druga in tretja triada OŠ	OŠ Dušana Bordona Semedela – Koper (Alenka Klemen) OŠ Podgora Kuteževo (Natalija Fabec) OŠ Franceta Bevka Ljubljana (Andreja Rolih) OŠ Puconci (Larisa Weiss – Grein Konkolič)
Srednja šola	ŠC Celje, SŠ za gradbeništvo in varovanje okolja (Alenka Lah Kalan)
OŠ s prilagojenim programom	CUDV Radovljica (Metka Cerar) CUEV Strunjan (Samira Šabić Pečar) OŠ Kozara Nova Gorica (Kristina Perić)

Vsem nagrajencem iskrene čestitke!

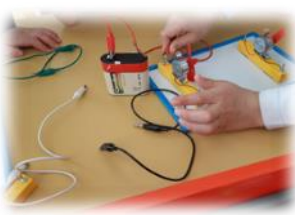
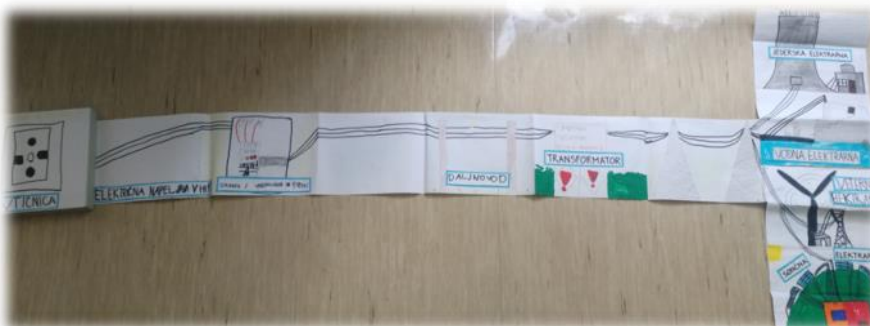
Projekt podpira **Mladinska knjiga**, ki bo izbrane ustanove nagradila z letno naročnino izbranih revij (Ciciban, Cici zabavnik, Moj planet, PIL in GEA).

MLADI V SVETU ENERGIJE - nizkoogljični projekti mladih prepričali z visoko motiviranostjo in kreativnostjo

Za natečaj v šolskem letu 2020/2021 smo prejeli več kot **250 različnih izdelkov** (od delujočih maket, 3D plakatov, risb, kolažev, slikanic in video izdelkov), sodelovalo je več kot **500 slovenskih otrok in mladostnikov iz vse Slovenije**. Mladi so pod sloganom »Nizkoogljično je odlično« predstavili svoje poglede in razumevanje elektrike, energije in energetskih virov. Skozi celoten čas projekta je bila prisotna misel, da je elektrika naša stalna spremljevalka in da si ne znajo predstavljati življenja brez stvari, ki jim delovanje omogoča električna energija. Prijav na natečaj Mladi v svetu energije je bilo v šolskem letu 2020/2021 zaradi šolanja na daljavo pričakovano manj glede na pretekla leta, zato smo združili 3. in 4. starostno kategorijo.

Nagrajenci:

Vrtec (prva starostna skupina)	1. Vrtec Radovljica , mentorici Metka Troha in Maša Šubelj 2. Vrtec Tržič , mentorica Andreja Šmid 3. Vrtec Agata, OŠ Poljane , mentorica Tina Mlinar Rozinger
Malčki (druga starostna skupina)	1. OŠ Tišina, 3. razred , mentorica Nina Lovenjak 2. OŠ Dušana Muniha Most na Soči, 2. razred , mentorica Veronika Gregorčič 3. OŠ Vide Pregarc, 2. razred , mentorica Nežka
Glavce (tretja starostna skupina) in Raziškovalci (četrta starostna skupina)	1. OŠ Cankova, 6, 7, 8 in 9. razred , mentorica Monika Paluc – Zamuda 2. OŠ Vransko - Tabor, POŠ Tabor, 4. razred , mentorica Simona Jan 3. OŠ Glazija Celje, 4. in 5. razred , mentorica Romana Pušnik

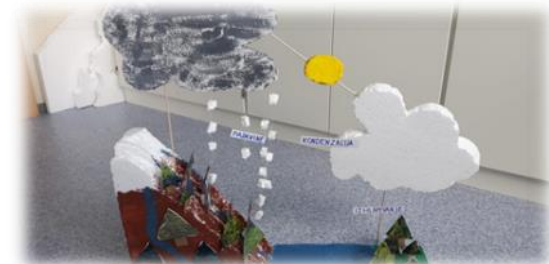

LIKOVNI NATEČAJ ZA KREATIVNE IZDELKE

V natečaju za kreativno likovno ustvarjanje o okolju in naravi ste izbirali med razpisanimi temami: podnebne spremembe, izdelki iz odpadne embalaže, trajnostna mobilnost in mleko. Kljub izobraževanju na daljavo smo prejeli izdelke iz 129 ustanov.

Nagrajene ustanove z mentorji:

Vrtci in prva triada	1. OŠ Ig (Manca Hace) 2. OŠ Sveti Jurij Rogašovci, VVE Pertoča (Liljana Nemec Berke, Suzana Lang, Sabina Mencigar, Marinela Kaus) 3. Vrtec Tržič (Karin Matijašič, Kaja Valenčič) 3. Kranjski vrtci, Enota Čirče (Jana Teran, Bernarda Za-
Druga in tretja triada OŠ	1. OŠ Vojnik (Sanja Stropnik) 2. OŠ Stranje (Brigita Ozimek Kumek) 2. OŠ Toma Brejca Kamnik (Vesna Koprivšek) 3. OŠ Toneta Čufarja Maribor (Jožica Lešnik Švajger)
OŠ s prilagojenim programom	1. CUDV Radovljica (Metka Cerar) 2. CUEV Strunjan, Enota Divača (Erika Trobec Marušič) 3. OŠ Kozara Nova Gorica (Anita Zelič)
Srednje šole	1. Gimnazija Ledina (Mihaela Gregorc) 2. Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti (Danica Korošec) 3. ŠC Celje, SŠ za strojništvo, mehatroniko in medije (Natalija Talan Fošnarič)

LEAF - Znanje o gozdovih: kar 26 ustanov prvič zaključilo gozdni cikel

Gozdovi so naravna dobrina, ki jo moramo ceniti in varovati, ker imajo pomembno vlogo v naravnih procesih. V projektu je sodelovalo več kot 100 ustanov. **26 ustanov je letos prvič zaključilo gozdni cikel, zato prejmejo leseno plaketo Programa LEAF. Osem ustanov je ponovno izvedlo celoten gozdni cikel, zato prejmejo nov lesen list za svojo plaketo. 17 ustanov si je za svoje sodelovanje prislužilo priznanje.**

Plakete, liste in priznanja prejmejo nagrajenci na srečanju koordinatorev, 20. septembra 2021, v Laškem. Vabilo za udeležbo boste prejeli v začetku septembra po e-pošti.

Na spletni strani <https://slovenia.exposure.co/> si lahko ogledate 63 primerov dobrih praks šolskega leta 2020/2021. Na tej spletni strani so vam na voljo tudi primeri dobrih praks iz preteklih let. Naj vam bo objavljeno v navdih in pomoč pri vašem delu. Pridružite se nam tudi v prihodnjem šolskem letu.

V dveh letih projekta E-SPACE - Ekošola spodbuja krožno gospodarstvo sodelovalo 2.900 mladih

Zaključili smo projekt E-SPACE - Ekošola spodbuja krožno gospodarstvo, ki smo ga v okviru globalne mreže programa Ekošola pilotno izvajali samo v Sloveniji in Latviji. 33 osnovnih in srednjih šol je izvajalo učne ure o krožnem gospodarstvu iz posebnega priročnika, raziskovali so krožnost doma in v šoli ter analizirali življenjski cikel izdelka. Ponosni smo na vse opravljeno delo v slovenskem programu Ekošola kljub temu, da je bilo izvajanje aktivnosti oteženo zaradi šolanja na daljavo.

Rezultate projekta in povratne informacije mentorjev o učnih urah iz priročnika in o vsebini ter načinu izvedbe različnih aktivnosti smo predstavili tudi mednarodno, prav tako bodo naše izkušnje prenesli v izobraževanje o krožnem gospodarstvu v programu Ekošola v drugih državah. Pomen projekta dokazuje tudi prispevek v posebni publikaciji Circular Insider, v kateri so predstavljeni t. i. krožni prebojniki. Preberite več na povezavi: [Circular Insider: program Ekošola med krožnimi prebojniki – Ekošola \(ekosola.si\)](https://www.ekosola.si/).

Dveletni mednarodni projekt E-SPACE v številkah:

Št. sodelujočih osnovnih in srednjih šol:	33
Št. učiteljev in mentorjev - nosilcev učnih ur in aktivnosti:	48
Št. učiteljev, vključenih v izvedbo učnih ur in drugih krožnih aktivnosti:	112
Št. neposredno vključenih učencev in dijakov:	2.900
Št. izvedenih učnih ur:	70+
Št. drugih krožnih aktivnosti:	45

Najbolj aktivne šole dveletnega projekta

E-SPACE v Sloveniji:

OŠ Dobropolje
OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova
OŠ Gorišnica
OŠ Leskovec pri Krškem
OŠ Louisa Adamiča Grosuplje
OŠ Šmartno v Tuhinju
OŠ Toma Brejca
SŠ Domžale

Najbolj aktivni mentorji dveletnega projekta E-SPACE v Sloveniji:

OŠ Šmartno v Tuhinju	Marija Frontini
OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova	Barbara Rosina
SŠ Domžale	Marta Hrovatin, Karmen Koprivec

Z izobraževanjem o krožnem gospodarstvu in Oblikovalskim izzivom nadaljujemo tudi v prihodnjem šolskem letu

Dragocene izkušnje in nova znanja o krožni kulturi in prihodnosti, v katero se usmerja celotna Evropa, bomo prenesli tudi v izobraževanje o krožnem gospodarstvu v prihodnje. Pomemben del tega bo ostal tudi Oblikovalski izziv programa Ekošola: oblikujmo krožno, oblikujmo trajnostno, kjer smo ob zaključku šolskega leta prejeli devet primerov najboljših rešitev. Več na povezavi: [V prvem Oblikovalskem izzivu izbranih devet najboljših trajnostnih in krožnih predlogov – Ekošola \(ekosola.si\)](https://www.ekosola.si/). Prav tako bo na voljo tudi priročnik E-SPACE z učnimi urami, med gradivi in pripomočki bodo na voljo tudi posnetki spletnih seminarjev s primeri iz prakse.

Šolske počitnice smo začeli s 3. taborom koordinatorjev programa Ekošola v Portorožu

V Portorožu smo od 1. do 3. julija organizirali 3. tabor - strokovno srečanje koordinatorjev programa Ekošola, ki se ga je udeležilo 70 koordinatoric iz vrtcev, osnovnih in srednjih šol.

Zelo nas veseli, da smo se navkljub zahtevnemu šolskemu letu in omejitvam glede druženja zbrali na začetku šolskih počitnic v delovno-družabnem vzdušju. V strokovnem delu smo predstavili analizo projektov, ki so se uspešno izvajali v šolskem letu 2020/2021. Predstavljen je bil tudi program in napovedi za novo šolsko leto. V času srečanja so imele koordinatorice priložnost spoznati dve družinski zgodbi o uspehu in ljubezni do narave. Ogledale so si vzrejo rib v ribogojnici Fonda in se poučile o pridelovanju oljk na ekološki kmetiji Gramona, kjer so se preizkusile tudi v degustiranju različnih oljčnih olj in namazov iz oljk. Obisk na Obali je bil obogaten tudi z vodenim ogledom po solinah ter mestu Piran.

Srečanje smo zaključili z ogledom naravnega rezervata Škocjanski zatok, ki ga sestavljata polslana laguna in sladkovodno močvirje; rezervat pa je izjemnega pomena zaradi pestrosti rastlinskih in živalskih vrst. Upamo, da se bomo čez leto dni lahko zbrali še v večjem številu in tako tkali strokovne in prijateljske vezi.